

ΕΛΛΑΔΑ

▲ Ο πρόεδρος της Γαλλίας, Ζακ Σιράκ, οικοδεσπότης της Συνόδου Κορυφής.

▶ Οι ηγέτες των χωρών-μελών στη Σύνοδο του Ελσίνκι.

ΣΥΝΟΔΟΣ ΚΟΡΥΦΗΣ

Η ατζέντα της Νίκαιας

Επτά θέματα-φωτιά στο τραπέζι των συζητήσεων. Διαιρεμένες σε ομάδες με διαφορετικές απόψεις για την ενοποίηση οι χώρες-μέλη. Τι επιδιώκει και πού πρόσκειται η χώρα μας

Επτά καυτά θέματα, με άμεσο ελληνικό ενδιαφέρον, αναμένεται να συζητηθούν στη Σύνοδο Κορυφής της Νίκαιας, αν και εκφράζονται φόβοι ότι η Σύνοδος αυτή μπορεί να... στεφθεί με αποτυχία, γεγονός που θα αποτελέσει ένα ισχυρό χτύπημα στο κύρος της γαλλικής προεδρίας, αλλά και στην απήχηση της ευρωπαϊκής ιδέας και προοπτικής στους λαούς της γηραιάς ηπείρου.

Ανοιχτά παραμένουν ευαίσθητα πολιτικά θέματα, όπως, πρώτον, το μέγεθος και η σύνθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, δεύτερον η στάθμιση των ψήφων και, τρίτον, η επέκταση της ειδικής πλειοψηφίας στους τομείς της φορολογίας, κοινωνικής ασφάλισης και ελέγχου εξωτερικών συνόρων.

Εν όψει της Νίκαιας, οι χώρες-μέλη εμφανίζουν διαιρεμένες σε δυο κατευθύνσεις: Πρώτον, ανάμεσα σε μικρές και μεγάλες χώρες και δεύτερον, ανάμεσα στις έξι ιδρυτικές χώρες και στις χώρες εκείνες που επιθυμούν βαθύτερη ενοποίηση και στις υπόλοιπες (Βρετανία, Ιρλανδία, σκανδιναβικές χώρες) που δεν επιθυμούν την ενοποίηση αυτή.

Η Ελλάδα, όπως επιβεβαιώθηκε και στη χθεσινή σύσκεψη στο Μέγαρο Μαξίμου, υπό την προεδρία του πρωθυπουργού Κ. Σημίτη, τοποθετείται σταθερά στην ομάδα των κρατών-μελών που επιδιώκουν τη βαθύτερη ενοποίηση (το... «μετα-ΟΝΕ» σύνθημα της κυβέρνησης είναι, άλλωστε, «η Ελλάδα πάντοτε στην πρώτη ταχύτητα»), ενώ συμπορεύεται και με την ομάδα των μικρότερων χωρών, που επιθυμούν τη διατήρηση των βασικών διαθεσμικών και διακρατικών ισορροπιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΜΕΓΕΘΟΣ ΚΑΙ ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Οι χώρες - μέλη χωρίζονται σε δυο «ομάδες». Πρώτον, σε αυτές που επιθυμούν μια Επιτροπή με περιορισμένο αριθμό μελών, πιθανότατα είκοσι. Θέση που υποστηρίζεται από τα μεγάλα κράτη-μέλη (Γαλλία, Γερμανία, Βρετανία, Ιταλία, Ισπανία). Είναι δε ακόμη ασαφές αν η εναλλαγή των Επιτροπών σε ένα τέτοιο σύστημα θα γίνεται με τρόπο αντικειμενικό (όπως προτείνει η Επιτροπή) ή με άλλα κριτήρια (επιλογή προέδρου, γεωγραφικά κριτήρια κλπ.).

Δεύτερον, μια Επιτροπή με έναν Επίτρο-

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΣΤΗ ΝΙΚΑΙΑ

Του Βασίλη Σκουρή

πο από κάθε κράτος-μέλος, άποψη που υποστηρίζεται από όλα τα μικρότερα κράτη - Ελλάδα, Πορτογαλία, Ιρλανδία, Βέλγιο, Ολλανδία, Λουξεμβούργο, Δανία, Σουηδία, Φινλανδία και Αυστρία.

Η ελληνική πλευρά, στα επιχειρήματα της, υποστηρίζει ότι μια Επιτροπή, με μέλη προερχόμενα από όλες τις χώρες, θα είναι περισσότερο νομιμοποιημένη και άρα πιο αποτελεσματική, ενώ δεν κρίνει χρήσιμο τον καθορισμό διακρίσεων ανάμεσα στα μέλη της Επιτροπής (με χαρτοφυλάκιο, χωρίς χαρτοφυλάκιο κλπ.).

Η Αθήνα, επίσης, δέχεται την ενίσχυση του προέδρου της Επιτροπής, ιδίως ως προς την κατανομή των χαρτοφυλακίων και τη δυνατότητα να ζητήσει παραιτήση (Επιτροπών), καθώς και τον ορισμό τεσσάρων αντιπροέδρων με συντονιστικές αρμοδιότητες.

Η συμβιβαστική πρόταση που διαφαίνεται, πάντως, είναι να συμφωνηθεί η θέσπιση της αρχής «έναν Επίτροπος από κάθε κράτος-μέλος» και να υπάρξει καθορισμός μιας οροφής για την Επιτροπή σε μεταγενέστερο στάδιο (όταν στην Ένωση θα συμμετάσχουν 27 μέλη ή το 2010) με βάση ένα σύστημα ισότιμης εκ περιτροπής εναλλαγής.

ΣΤΑΘΜΙΣΗ ΤΩΝ ΨΗΦΩΝ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Και εδώ υπάρχουν δύο προτάσεις. Πρώτον, μια αναστάθμιση προς όφελος των μεγάλων κρατών-μελών και των μελών που θα χάσουν το δικαίωμα που έχουν να ορίζουν δυο Επιτρόπους, ώστε να επανακτήσουν την ισχύ που

είχαν στο Συμβούλιο, πριν από τις διαδοχικές διευρύνσεις.

Δεύτερον, η υιοθέτηση ενός συστήματος διετής πλειοψηφίας, πρόταση η οποία υποστηρίζεται από Ελλάδα, Πορτογαλία, Ιρλανδία, Δανία, Βέλγιο, Λουξεμβούργο και Αυστρία.

Η Αθήνα υποστηρίζει ότι ένα τέτοιο σύστημα θα μπορούσε να έχει ως ελάχιστο όριο τη συγκέντρωση της θετικής ψήφου του 60% των κρατών-μελών που θα εκφράζουν το 60% του πληθυσμού.

Η συμβιβαστική πρόταση η οποία διαφαίνεται, είναι να υιοθετηθεί ένα σύστημα το οποίο θα απαιτεί για την επίτευξη της ειδικής πλειοψηφίας τη σύμφωνη γνώμη της πλειοψηφίας των χωρών-μελών και του πληθυσμού της Ένωσης, σύστημα που μπορεί να δημιουργηθεί με μια περιορισμένη αντιστάθμιση των ψήφων των μεγαλύτερων χωρών.

ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑΣ

Όλα τα κράτη-μέλη συμφωνούν ότι οι συνταγματικές και θεμελιώδεις διατάξεις θα πρέπει να παραμένουν στο καθεστώς της ομοφωνίας, ενώ αντιθέσεις υπάρχουν στους τομείς της Δικαιοσύνης και της εσωτερικής μεταναστευσης, της εμπορικής πολιτικής, της κάλυψης διακινούμενων εργαζομένων και της φορολογικής εναρμόνισης.

Η Ελλάδα δέχεται την επέκταση της ειδικής πλειοψηφίας σε περίπου 43 περιπτώσεις (σε σύνολο 50, που προτείνει η γαλλική προεδρία). Εμμένει, όμως, αποφασιστικά στην ομοφωνία όσον αφορά το άρθρο 161 (για τη θέσπιση κανονισμών για τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής), το άρθρο 181α (για τις εξωτερικές σχέσεις και τις χρηματοδοτήσεις της Ένωσης, που αφορά και την Τουρκία) και το άρθρο 279 (για την υιοθέτηση του δημοσιονομικού κανονισμού της Ένωσης). Ενώ στα άρθρα

θα νομοθετικού περιεχομένου στα οποία θα επεκταθεί η ειδική πλειοψηφία, η Ελλάδα υποστηρίζει ότι πρέπει να εφαρμοστεί και η διαδικασία της «συναπόφασης» με το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

ΕΥΕΛΙΞΙΑ, ΕΝΙΣΧΥΜΕΝΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Για το θέμα αυτό προτείνεται η κατάργηση της δυνατότητας μιας χώρας να επικαλείται λόγους εθνικής πολιτικής για να σταματήσει τη λήψη αποφάσεων στο Συμβούλιο (emergency brake-veto). Επίσης, προτείνεται η έναρξη μιας «ενισχυμένης συνεργασίας» με τη σύμπραξη μόνο οκτώ κρατών-μελών και όχι της πλειοψηφίας που προβλέπεται σήμερα.

Η Ελλάδα, υπό προϋποθέσεις, μπορεί να δεχθεί την αντικατάσταση του veto από ένα άλλο σχήμα, ενδεχομένως, με τη συμμετοχή του Κοινοβουλίου, όπως και την έναρξη μιας συνεργασίας με τη συμμετοχή μόνο οκτώ κρατών-μελών, ενώ θα ήταν χρήσιμο να υπάρξει μια «ρήτρα αλληλεγγύης», προς τα κράτη εκείνα που θέλουν, αλλά δεν μπορούν να συμμετάσχουν σε κάποια «ενισχυμένη συνεργασία».

Όσον αφορά την επέκταση της ενισχυμένης συνεργασίας και στον Β' Πυλώνα (ΚΕΠΠΑ), η Αθήνα βλέπει θετικά τη σχετική πρόταση, ιδιαίτερα στον τομέα της κοινής άμυνας. Σε μια τέτοια περίπτωση, όμως, θεωρεί απαραίτητη τη διατήρηση της δυνατότητας επίκλησης ενός λόγου εθνικής πολιτικής.

ΕΥΡΩΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

Η πρώτη τάση θέλει να καταλείψει τις έδρες (εντός του ανώτατου ορίου των 700 ευρωβουλευτών) αναλογικά με τον πληθυσμό του κάθε κράτους-μέλους και με ελάχιστο όριο τους 4 βουλευτές ανά κράτος-μέλος.

Η δεύτερη τάση υποστηρίζει ότι με βάση το σημερινό σύστημα, θα πρέπει να γίνει μια γραμμική μείωση των εδρών όλων των κρατών-μελών. Στην Ευρώπη των 28, η Ελλάδα θα έχει 15 έδρες με το πρώτο σύστημα και 18 με το δεύτερο.

Η Ελλάδα υποστηρίζει, πάντως, την πρόταση για γραμμική μείωση όλων των εδρών των κρατών-μελών.

